

Talv näib jätkuvat heitlikuna

Autor

Aivar Aotäht

reporter

Viimasel sügiskuul mitu nädalat väldanud talvest on jäänud vaid mälestus ning nüüd, esimesel talvekuul kipub ilm pigem viskama sügisvempe. Mis saab aga edasi?

Riigi ilmateenistus pakub nelja päeva prognoosi ja igal ärihommikul uuendab nädalast ennustust. Sakala palvel oli keskkonnaagentuuri ilmateenistuse ilmaprognooside osakonna juhtivsünoptik Taimi Paljak nõus mõtlema ka pikema aja peale. Omi mõtteid lisas klimatoloog Ain Kallis.

Nagu Paljak märkis, on ilma ennustamine mitme kuu peale nii libedale teele minek, et ta ei tahaks sellele astuda. Ta nentis, et alati enne talve või enne suve ilmub avalikkuse ette arvamusi ees ootava hooaja ilma kohta. Ja nagu alati, on need erinevad.

«Sügist arvestades võiks analoogsete aastate põhjal ennustada, et talv tuleb tavapärase temperatuurifoonega,» lausus Paljak. «Tänavu sügisel oli veetase väga madal. Nii oli näiteks ka ekstreemselt madala veeseisuga 1959. ja 1976. aasta sügisel ning järgnev talv oli keskmisest isegi külmem.»

Samas tähendas sünoptik, et viimastel nädalatel on ilm kulgenud märksa muutlikumalt kui noil aastail enne talve tulekut. Ka toona vaheldus sügise lõpus ja talve alguses sula külmaga, kuid muutused ei olnud nii sagedased. «Siiski ma arvan, et ka selle aasta lõpus ja uue aasta esimesel kahel talvekuul tuleb talviselt külmasid ilmasid. Endiselt, võib-olla väga optimistlikult loodan seda. Seejuures arvan, et ilma muutlik iseloom jääb kestma. Talvine ilm vaheldub sulaga, sellest vist pääsu ei ole.»

Paljaku sõnul on pikk prognoos tihti tänamatu töö, sest atmosfääris on nõnda palju muutujaid, et statistiliste näitajate, analoogaastate ilmaprotsesside ja prognoosarvutused ei ole piisavad ilmatujude ettearvamiseks nädalateks ja kuudeks.

«Kolm-neli päeva ja siis võivad tendentsid täiesti muutuda. Näiteks olin täiesti kimbatuses käesoleva nädala prognoosi kirjutamisel: prognoosarvutuste hüplikkus oli nädalavahetuseks prognoosi päev-päevalt muutnud ning äärmused varieerusid soojast ja vesisest sulailmast külmaks ja tuisuseks talveilmaks,» kõneles ta. «Nii ennetan küsimust jõulude kohta. Detsembrikuu jätkub muutliku ilmaga. Kas jõululaupäev satub soojemale või külmale perioodile, ei ole võimalik praegu öelda.»

Sakala leidis internetist, et kokkuvõttes talvist ilma sekka vahelduva soojaga pakub Euroopasse ingliskeelne veebileht GavsWeatherVids. Nii haakub väljamaine prognoos Eesti juhtivsünoptiku seisukohaga.

Aastakümneid Eesti ja muu maailma ilma jälginud ning Eesti lehelugejaile vahendanud klimatoloog Ain Kallis märkis, et eks me kõik tea, kuidas suhtuda pikaajalistesse ilmaprognoosidesse.

«Sellega on umbes nagu horoskoopidega: tahaks ikka nagu uskuda kah...» lausus ta. «Poole sajandi eest kirjutati, et iga endast vähegi lugupidav meteoroloog ei tee järgmiseks aastaajaks prognoosi, sest ta teab selle täituvust.»

Maaleht on Kallise sõnul alanud talihooajaks vahendanud amatöörilmaennustajaid, kes on pakkunud üldiselt üksmeelselt, et see talv tuleb pehmemat sorti. «Minu õpetaja Heino Tooming ütles aga alati, et kui on palju ilmatarku, läheb mõne prognoos alati täkkesse. Ilmaportaali AccuWeather ennustas, et ees ootavad enneolematult madalad temperatuurid. Mis see siis tähendab, kas –44 kraadi?!»

Jutte ees ootava karmi talve kohta liigub aeg-ajalt ikka. Kallis tõi näiteks 2010. aasta sügise, kui hoiatati sajandi pakase eest Ida-Euroopas. Räägiti Poola klimatoloogidest, aga tegelikult ei leitud uudise allikat kuskilt.

Nagu Kallis ütles, on tema päri Vene ilmateenistusega, et talve keskel võib tulla siia kanti mõnel päeval ka pakast. «Aga kui meie pakasest ehmume, tähendab see vaid, et me ei mäleta, milline on keskmine talv,» lisas ta.